

MINDSZENTI LAP

Egyes szám 10 fillér
Félévre 3 K * Egy évre 6 K.

Megjelen minden
vasárnap

A föld áldott gyümölcse.

Aranykalásztól hullámzó áldott magyar földünk beláthatatlan térségein virradattól napestig dőlnek a gazdag rendek s hosszú sorjában huzódnak el a végnélküli gabonakeresztek sűrű vonalai az Alföld síkján s a hegyvidék mérsékelt lankáin.

A ragyogó nap sugarai megérlették a terhük alatt meghajló kalászkok duzzadt szeméit s a borus napok mérsékelt levegője nem engedi, hogy megapadjanak.

Nemsokára a zúgó cséplőgépek ontani fogják a bőséges szemet s a jó időjárás következtében első minőségű lesz az acélos buza piros szemének a lisztje.

A sovány kukoricás hadikenyér uralma után hófehér kalácsot fog mosolygós színűre sütni a banyakemence izzó parazsa s a magyar ember kése duzzadó buzakenyeret fog megszegni a szerető családjának.

Megpróbáltatásunk nehéz napjaiban veünk volt a jóságos nagy Isten; áldó kezét kiterjesztette hű magyar népe termékeny földje felett. Dicsőségre vezérelte hadaink fegyvereit s megáldotta az itthon maradottak szorgalmas munkáját, önfeláldozó igyekezetét.

Ellenségeink gonosz lélekkel zárták el a tengereket, a nagy kereskedő-városok kikötőit, a határhegyek magas átjáróit.

Hiába volt minden. Győzedelmeskedett az igazság. Sorban buknak és tűnnek el a cselekvés teréről azok a gonosz lelkek, kiknek ördögi lelke idézte fel a poklok tüzével versengő véres háborút. A gyilkos banditák nemzetei lélekzetet visszafojtva szoronganak győztes fegyvereink lesújtó hirére.

Náluk a halál kaszája aratja az emberi élet lehulló magját.

Nálunk az élet nagy küzdelmei között megacélosodott kérges markok vágják a föld édes gyümölcsét, melyből új élet sarjadzik ki.

Most már álmodozhatnak ellenségeink újabb téli hadjáratról. Kenyerünk egy évre bőven megvan, sőt a feleslegből dúsan jut azoknak is, akik velünk harcolnak. A magyar mezők smaragdzöld pázsitja megnövelte a magyar juhok göndör gyapját; telik téli ruhára minden katonának s ha kell, s ha másként nem lehet, nemcsak vasmozsárral cseréljük fel a rézmozsarat, nemcsak összehordjuk a rézüstököt, de leszedjük templomaink tornyaiból a zúgó harangokat is, hogy az azokból öntött ágyucsövekből küldjük büszke és önérzetes üzeneteinket át, haragtól pukkadózó hátráló ellenségeink züllött s kifáradt táboraiba.

Ha a sovány esztendőt kibirtuk dicsőséggel, bőséges aratásunk után többet le nem gyűrhetnek bennünket.

Ha a sovány termésből is jutottak milliárdok hadi kölcsönre, gazdag betakarításunk még bővebben ontja a milliárdokat ezen szent célra.

Az új buza s az új rozs lángjából süttött dagadó kenyér, ha az első postacsomagban majd eljut hozzátok vitéz véreink, kik ott viaskodtok a véres harcmezőkön gonosz ellenségeinkkel, legyen jóleső édes üzenet a hazai földről, hogy mi idehaza dolgoztunk értetek az akác-bombok közül kifelérő árván maradt tanyák hasadó barázdáin s a megmunkált zsiros ugar megtermette az áldott magyar föld gyümölcsét.

Ha fáradtan a napi verejték után édes pihenőre tértek, álmodjatok a magyar rónáról, a hegyvidék lankáiról, hogy a ti édes véreitek idehaza dolgoznak ti értetek, a ti édes hazátokért.

A nagyapó vágja a rendet, a feleség főzi az ebédet, eteti a dolgozó jószágot; az eladó leány mint kettőző járja a rendeket; az iskolás fiú töltögeti a kukoricát, az ábécés gyerek őrzi a jószágot, mindezt azért, hogy minél előbb dicsőséggel hazajöhessenek a nyugalmat nyújtó eresz alá, hol a villásfarku fecske cseveg fészke szélén.

Csorduljon ki az édes álom méze ajkaitokon hatalmas virradatra, midőn itthon édes véreitek munkára ébrednek, hogy az áldott magyar föld Isten adta gazdag gyümölcsét szerencsésen betakarítsák a ti és a ti nemzetek örök életéért! . . .

Népjóléti intézmények.

Az államhatalomnak gazdasági érdekét képezi az, hogy az állam polgárai gazdaságilag is anyagi függetlenséggel bírjanak. Ez az anyagi függetlenség bizonyos erkölcsi vonatkozástól eltekintve, alapjában abban áll, hogy az állampolgárok, mint adózó alanyok megfeleljenek azoknak a kötelezettségeknek, melyeknek teljesítését tőlük az államhatalom zavartalan működése megkívánja.

Nem új dolog ez. A legegyszerűbb háztartás realitása is ezen sarkal, amint az emberi csoportok legfejlettebb alakzata: az állam is csak úgy állhat fenn. Mi sem természetesebb tehát, mint az, hogy az államnak, saját jól felfogott érdekében is, igyekeznie kell előmozdítani az anyagi függetlenségre való törekvést, megteremteni azokat az eszközöket, melyeknek gyűjtőneve: népjóléti intézmények.

Ilyen népjóléti intézmény általában minden szociális alkotás, amely legelemibb formájában, mint rokkantsági, munka-

képtelenségi segély, betegség esetén adott tápdíj, heti, havi átalány-összeg, avagy mint évjáradék ismeretes. A nagy társadalom jótékonyága mellett ipari és kereskedelmi telepek, üzemek alapították meg ezen intézményeket, amelyeket azután a társulás és egyesülés, a kölcsönös szövetkezés fejlesztett, az állam hozzájárulása pedig bizonyos felügyeleti ellenőrzés mellett kiterjesztett.

Mindezek azonban alapjában a segélyezés jegyében születtek meg. A véletlen avagy baleset előidézte munkaképtelenség, betegség alkalmi oka tette szükségessé ezeket és amint megszűnt az ok, elmaradt a segélyezés is, mert hiszen más célja nem is lehetett. Ebből következett azután, hogy az intézményeknek ez a faja nem volt alkalmas a magasabb érdekek megvalósítására, nem képezhetett alapot arra, hogy ebből tartós, állandó és biztosított megélhetés alakuljon, annál kevésbbé, hogy a nép összegének jólétét eredményezze.

A felismerés fejlettebb foka és az anyagi eszközök nagyobb mértéke tette csak lehetővé azt, hogy ne csak a jelenre vonatkozzék ez az intézkedés, hanem jövőt alapozzon meg, amely alap a megélhetés mellett az anyagi gyarapodás feltételeit is egyesítette magában. Földparcellázás, örökbérlet, munkásházak, népotthon stb. ezek voltak a gyakorlat újabb eredményei.

Mint minden haladásnál, úgy ebben is a tudomány megállapításai jelölték ki az utat a gyakorlat számára és a gyakorlat váltotta be mindazon elméleteknek és ismereteknek a helyességét, amelyek nemcsak korok és felfogások szerint, hanem népek és nemzetek történetéből kialakulva, a hagyományhoz és a faji sajátossághoz alkalmazkodva, válhattak be helyenkint. Egy áthasonló, valójában transzformáló erő átlengte ugyan a tudomány és élettapasztalat által kiegyenlített helyi felismeréseket, de sem a szocializmusnak egyenlősítésre törekvő támadásai, sem a rendi alkotmányok makacsul védett alkotmányos garanciái nem kerülhettek összeütközésre, mert megvédte a rázkódtatástól, az ezzel együtt járó pusztulástól az állami gondviselésnek az a következménye, amely uem különálló intézkedések kísérletezését tekintette célnak, hanem az összességnek, az egységes nemzet minden egyes tagjának jólétéről akart gondoskodni.

Éppen ezért nem kicsinylendő az az aggodalom, amely a népjóléti intézményekkel szemben kárhóztatja azt, ha akár az elméleti tudomány tulhajtásai által vezetettve, akár a pártpolitika szemüvegén keresztül tekintve kerülnek megbeszélés alá e kérdések.

Mert nem a gazdasági nemzetet, nem az ipart külön és kiszakítottan, hanem a népet, az egészet, az összességet mint ilyet kell istápolni. És ha nemcsak az állam, hanem annak minden egyes tagja megértve így cselekszik, akkor lehet csak eredményes népjólétri beszélni.

Harctéri hírek.

A hét végén egyetlen hadszíntéren sem történt nevezetesebb esemény. Az orosz harctéren az általános helyzet változatlan; a hivatalos jelentések egyedül a kraszniki harcokról emlékeznek meg.

József Ferdinánd főherceg arcvonala ellen az oroszok újra rendkívül heves támadásokat intéztek. Ezeket tegnap ismét visszavertük. A Kraszniktól északra emelkedő magaslatokon pedig tovább folyik a harc.

József Ferdinánd az orosz tulerő elől e magaslatokra vonta vissza azokat a csapatokat, amelyek az arcvonal többi részéhez képest mélyebben nyomultak az orosz földre s így — mint kiugró ék — inkább is vol-

tak kiteve az ellenség oldaltámadásának. A sajtóhadiszállásról kiadott legutóbbi orosz jelentések szerint tényleg ez az eset következett el. «Kraszniktól keletre — közli az orosz vezérkar — az ellenséges offenzívát oldaltámadással megállításra kényszerítettük.»

Az orosz hivatalos jelentések még megemlítik, hogy a Vilkolaz nevű helységtől északnyugatra emelkedő magaslatokon július 5-én több, mint 2000 foglyot ejtettek és az orosz hadállások előtt közel 2000 holttest feküdt. Egy keltezés nélküli újabb orosz jelentés július 6-áról ismét 2000 foglyot szállít.

A sajtóhadiszállás már a csütörtöki orosz jelentéshez hozzáfűzte azt a köztudomású tény, hogy az orosz vezérkarnak az ellenség veszteségeiről és foglyairól közölt adatai nagy elővigyázattal kezelendők.

Talán ugyanezt lehet elmondani az olasz vezérkar jelentéseiről is. A legutóbbi Cadorna-jelentés például szintén 1400 foglyorról számol be, akiket július 3-ától 7-éig ejtettek az olaszok. Persze Cadornának egyéb jelenteni valója nincs a nagy görcei offenzíva összeomlásáról. A borzalmas olasz veszteségekről is hallgat.

A magyar közvéleménynek, amely szerencsésen kivetkezett már minden pesszimizmusból, talán nincs is szüksége arra a kommentárra, hogy az ellenséges vezérkarok jelentéseit kellő óvatossággal fogadja, s az orosz jelentést éppen azért idézzük nyugodtan, mert amit a szavahihetőségéből le kell vonni, ezt az olvasó egymaga is elvégzi. Különben pedig csak azért állítjuk az orosz vezérkari jelentést a mi hivatalosunk mellé, mert így még inkább kitűnik, hogy Kraszniktól északra milyen mélyen nyomultunk már Lublin irányában.

Az orosz jelentésben említett vilkolazi magaslatok már 15 kilométerre vannak Kraszniktól északra s ez az adat szemlélteti leginkább, hogy József Ferdinánd arcvonalának ez a különösen előretolt szakasza miért jutott abba a helyzetbe, hogy az orosz tulerő oldaltüzbe is foghatta volna, ha vissza nem vonul.

Most a harcok ismét a kraszniki magaslatokon folynak, de remélhető, hogy ha a mi javunkra véget érnek, Krasznik neve nem fog többé előfordulni a hivatalos jelentésekben. Sieniava, Mosciszka és a Lemberggtől keletre eső Miklaszov is látott annakidején heves orosz ellenoffenzívát, nincs hát rajta semmi meglepő, hogy az oroszok most Lublin alatt is összeszedték minden erejüket, hogy megállítsák előnyomulásunkat.

A nagy háború

írásban és képben

8-ik füzete most jelent meg

Egy-egy füzet ára 40 fillér.

Kapható: Horváth Antal papirkereskedésében.

HIREINK

— **A vak katonáknak** Szónoky Béla urad. kasznár ur 63 K 30 fillért gyűjtött és ezen összeget továbbítás céljából átadta Sövényháza község előljáróságának. Ugy a gyűjtőnek, mint a jólelkű adakozóknak ezuton fejezi ki hálas köszönetét az előljáróság.

— **Bocsássuk a váltópénzt forgalomba.** A háboru bekövetkezte óta, de különösen a legutóbbi időben sűrűn érkeznek be panaszok a váltópénz hiánya miatt, dacára annak, hogy a pénzverő intézet állandóan ver egy koronás, tiz és húsz filléres váltópéz érmeket és azt forgalomba bocsájtja, a közönség azonban azokat nem bocsájtja forgalomba, hanem elrejtve visszatartja, miáltal úgy a hazai közgazdaságnak, mint a pénz- és kereskedelmi forgalomnak mérhetetlen károkat okoz. Hozzájárul a lakosság ily irányu magatartásához azok a lelkiismeretlen forrásból származó és minden alapot nélkülöző kósza híresztelések is, amelyek a bankjegyek elértéktelenedésével ijesztik a tájékozatlan közönséget. A belügyminiszter e tárgyban kibocsájtott körrendelete folytán a községi előljáróság ennél fogva felhívja a közönséget, hogy az elrejtett és forgalomból kivont váltópénzeket bocsássák a forgalom rendelkezésére, mert a bankjegyek a koronaérték pénzérmeivel és ennél fogva a váltópénz érmeikkel is teljesen egyenlő értékűek, tehát a bankjegyekről elterjedt hírek teljesen alaptalanok. De ezektől eltekintve is, az elrejtve tartott érme forgalomba hozatala a jelen körülmények között hazafias kötelesség és elsősorban a nagyközönség összes rétegeinek érdekében áll.

— **Jegyezzünk hadikölcsönt.** Épen úgy mint az első hadikölcsönnél, a másodikonál is a postatakarékpénztár a közönség kényelmére való tekintettel elrendelte, hogy a saját részére vásárolt készletek keretében a közönség továbbra is jegyezhesse hadikölcsönt. Ennél fogva felhívjuk a közönség figyelmét arra, hogy a mindszenti postahivatalnál még mindig lehet a második hadikölcsönre jegyezni 50 koronától kezdődőleg bármily nagy összeget s a jegyzésre vonatkozó minden tudnivalót a postafőnök a legnagyobb készséggel közli az érdeklődő közönséggel. Kívánatos, hogy azok, akik eddig nem vették ki részüket a hadikölcsönjegyzésből, használják fel az alkalmat és jegyezzenek a postán a hadikölcsönre.

— **Villanyosárammal cséplik a búzát a szabadkai határban.** Most, amikor az emberi munka

és állati erő oly nagy mértékben megdrágult, szinte országos jelentőséget nyer az az elhatározás, melyet a Szabadka—pálicsi részvénytársaság valósít meg. Arról van szó, hogy a cséplési idényre azokra a földekre, amelyek a villamos vezetéktől nem messze vannak, igen jutányos áron ideiglenesen bevezetik a villamos áramot és ezzel hajtják a cséplőgépet. A terv nagy jelentőségű, mert a gazda, aki villamos árammal csépltet, igen sokat megtakarít ez által.

— **Mi tilos kedden és pénteken?** A kormány rendeletet bocsátott ki a huszofgyasztás korlátozásáról. E szerint marhahust, borjuhust és sertéshust a hét két napján és pedig kedden és pénteken — akár nagyban, akár kicsiben árusítani vagy egyébként forgalomba hozni tilos. Ugyan csak tilos e két napon akár milyen nyilvános étkező helyen e háromféle húsból előállított ételeket kiszolgáltatni.

— **A papiros újabb drágulása.** A papirgyárak, arra való hivatkozással, hogy az összes nyersanyagok tetemesen megdrágultak, egyes alig nélkülözhető anyagok, mint például a gyanta, kén stb. még drága árakon se kapható és a

munkabérek is emelkedtek, elhatározták, hogy összes árjegyzéseiket visszavonják és egyelőre ismét egy átlag 20 százalékos áremelkedést léptetnek életbe. Hasonló áremelést léptettek a budapesti papirnagykereskedők és gyári raktárak is életbe. A gyártás az egész vonalon nagy akadályokba ütközik; amiért számos gyár, elsősorban a déli vasut mentén fekvők termésüket vagy jelenkénten korlátozták. A faanyag papirosok előállítását megnehezíti, hogy a fehéritett cellulóze ára újabb 27 K-ról 32 K-ra emelkedett, a famentesekét pedig az, hogy nagy a hiány rongyokban és ezekben az árai hallatlanul magasra emelkedtek. A papir ára tehát, alig egy hónap leforgása alatt 45 százalékkal emelkedett és amint a jelek mutatják, még további áremelkedés is várható.

— **Jutalom a hadsereg támogatónak.** A temesvári es. és kir. katonai parancsnokság közhírré teszi, hogy mindazon ügynököknek, vagy más személyeknek, kik az ellenséges államoknak esetleg országunk területén bujkáló kémei kinyomozását és elfogását elősegítik, az esetben, ha ezekre a kémkedés rábizonyul, jutalmul 100 ko-

ronáig terjedhető összeget fizet. A fentjelzett katonai parancsnokság 100 koronáig terjedhető jutalomdíjat fizet mindazoknak is, akik erélyes és megbízható felek toborzásával a katonai hatóságnak szolgálatot teljesítenek. Akkor amikor országunk és hű szövetségesei az ellenségek sokaságától van körülvéve, a hatóságok méltán elvárhatják az itthonmaradtaktól, hogy diadalmas, de nehéz küzdelmeinkben mindenki a köz, az ország javára működjenek közre, azért a jelen esetben is a legnagyobb bizalommal kéri mindazokat, kik erre a fentjelzett munkára vállalkoznak, hogy lelkiismeretességükkel, megbízhatóságukkal és hazafias buzgóságukkal ez irányban is támogassák a hatóságokat.

— **A főbíró előtt.** Jellemző képet ad az alábbi párbeszéd arról, hogy fogja fel a mi jó népünk a közigazgatást. A főszolgabírónál feljelentettek ugyanis egy parasztagdát, — hogy mikor erre felszólítottak mindenkit — nem jelentette be a birtokán levő kukoricameny nyiséget. Megidézte tehát a magyart és szigoruan kérdezte tőle:

— Miért nem jelentette be maga a kukoricáját?

— Mert kevés volt, uram.

— Ne beszéljen... Tudom, hogy több volt, mint másnak, akik becsületesen jelentkeztek.

— Kellett a disznóknak.

— De most elébbvaló az ember, mint a disznó.

— Az emberek? Azok egyenek buzakenyeret.

— Ugy látszik, maga még azt se tudja, hogy háboru van, összeveszett a félvilág, olasz, angol, francia, magyar, német, muszka, török.

— Összevesztetek? Hadd veszekedjenek azok. De miért veszekedjünk mi egymással? — mondta a tiszamenti magyar a világ legtermészetesebb hangján.

— **Bevonulás.** A honvédelmi miniszter elrendelte, hogy július 15-én vonuljanak be az 1896. évben született népfelkelőkötelesek, valamint azok, akik korukra való tekintet nélkül, a hadseregbe való belépésre önként jelentkeztek. Azok, akik a cséplésnél nélkülözhetetlenek, az illetékes kiegészítő parancsnokságtól a bevonulásra halasztást kaphatnak szeptember 15-éig.

— **Az új termés értékesítése** körül következő bajok lehető elhárítása végett értesítjük a gazdaközönséget, hogy azok a gazdák, akik magtár hiányában nem tudják a termésüket eltartani s emiatt a gabonájukat a multban is a gép mellől szokták eladni, jelentsék be idejekorán ezt a körülményt annak a központnak, amelyet a kormány a gabona vásárlásával meg fog bizni. Ugyanakkor kérjük az illető gazdák, hogy termésüket a rendeltetési helyre cséplés után azonnal elszállithassák.

TELJESEN ÚJ MŰTEREM
MODERN BÉRENDEZÉS!

ÉLETHŰ
FÉNYKÉPEKET

MŰVÉSZIES
KIVITELBEN
KÉSZITEK

o o o o o o o o
o o o o o o o o
o o o o o o
o o o o
o o

HORVÁTH ANTALNÉ
MINDSZENT

— A mai háborus világ szenzációi közt valóban senki sem nélkülözheti egy jó napilap tájékoztatását. Azért szinte fölösleges is a félévi forduló alkalmából felhívni a t. olvasóközönségünk figyelmét a Pesti Hírlap-ra. Magyarország legkedveltebb napilapja az európai harctereken — kivétel nélkül külön — tudósítókat tart. Ez teszi lehetővé, hogy a Pesti Hírlapnak van legtöbb szakszerű és érdekesítő módon megírt harctéri tudósítása. De ez nincs a lap egyéb tartalmának rovására, mert a Pesti Hírlap minden rovata élénk és változatos. Oly igazság ez, melyet a magyar olvasóközönség régen ismer s azért még csak azt kívánjuk kiemelni, hogy a Pesti Hírlap előfizetői egész csomó, gazdag tartalmu és pompás kivitellű képes hetilapot kedvezményes áron rendelhetnek meg. Oly előny, melyben más napilap előfizetői nem részesülhetnek. A Pesti Hírlap előfizetési ára egy óra 2 korona 80 fillér, két óra 5 korona 60 fillér, negyedévre 6 korona. A Divat-szalonnal együtt 10 korona 50 fillér. Az Érdekes Ujság c. nagyterjedelmű, pompás kiállítású képes hetilappal együtt negyedévre 11 korona 50 fillér, félévre 23 korona. A Képes Ujság c. új szépirodalmi képes hetilappal együtt negyedévre 10 korona 50 fillér, félévre 21 korona. A négy lap együtt negyedévre 16 korona 50 fillér. Az előfizetési pénzeket legcélszerűbb postautalványon küldeni a kiadóhivatalnak (Buda-pest, V. ker. Vilmos eszár-ut 78. sz.) mely a megrendelt lapokat a harctéren levő előfizetőknek is pontosan megküldi, ha közlik vele a tábori posta számát.

Felölös szerkesztő és kiadótulajdonos:

HORVÁTH ANTAL

Nyomatott Horváth Antal grafikai műintézetében
Mindszentén, az 1915-ik évben.

**Iskolázott fiu
nyomdász tanulónak
fizetéssel felvétetik:
Horváth Antal
könyv- és műnyomdájában**

**Eladó ház
a főutcán.**

Kossuth Lajos-utca 43-ik számú házamat jutányos áron szabadkézből eladom. Venni szándékozók közelebbi felvilágosítást kaphatnak Zámbo Pál tulajdonos Horváth Gyula-utcai házában.

Nagy alaku

Szőnyeg

továbbá egy

konzul tükör

megvételre kerestetik
készpénzfizetés
mellett.

Cím a kiadóhivatalban van.

Földbérbeadási hirdetemény.

Az őrgróf Pallavicini-család mindszent-algyői hitbizományi uradalmában Mindszent községgel szemben, tisztán-
inneneni részen, **folyó év október hó 1-től kezdődő
6 évre bérbe fognak adatni az alább körülírt
földbérletek:**

1) Az özv. Lavicska Pálné által bérben birt $84 \frac{311}{1600}$ hold réti szántóföld.

2) A Jeney Gyula által bérben birt $96 \frac{1134}{1600}$ hold réti szántóföld.

Írásbeli ajánlatok **f. év július hó 10-ig** nyujtandók be Sándorfalván **Marosy Pál** uradalmi felügyelőhöz, kinél bővebb felvilágosítás is nyerhető.

Sándorfalva, 1915. június hó 22-én.

Marosy Pál

uradalmi felügyelő.

Művészies Nyomtatványok gyártása

**Horváth Antal
Mindszent**